

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Белуха Н. Т. Теория финансово-хозяйственного контроля. — Киев: Выща школа, 1990. - 278 с.
2. Вознесенский Э. Ф. Финансовый контроль в СССР / Э. Ф. Вознесенский. — М.: Юридическая литература, 1973. — 134 с.
3. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль в системі управління. — К.: Ніка-Центр, 2002. — 360 с.
4. Клещенко, Ю. Г., Савченко, М. М. Финансовый контроль как один из факторов обеспечения финансовой безопасности / Ю. Г. Клещенко, М. М. Савченко // Финансовое право. — 2009. — № 5. — С. 12 – 15.
5. Лімська Декларація керівних принципів контролю, прийнята IX Конгресом Міжнародної організації вищих контрольних органів (INTOSAI) у 1977 році [Електронний ресурс]. — Режим доступу :http://zakon.rada.gov.ua/cgiin/laws/main.cgi?nreg=604_001&test=sGbzMcZ6s5yaY
6. Малейн Н. С. Кредитно-расчетные правоотношения и финансовый контроль / Н. С. Малейн. — М.: Наука, 1964. — 152 с.
7. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. — М.: Дело, 1999. — 800 с. Интернет ресурс [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://knigolub.net/wp-content/uploads/2011/03/Mescon.pdf>
8. Ручкина Г. Ф. Теоретические основы финансово-правового регулирования предпринимательской деятельности в Российской Федерации / Г. Ф. Ручкина. — М., 2004. — 416 с.
9. Савченко Л. А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні: Монографія / Л. А. Савченко. — Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. — 407 с.
10. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка : [в 4 т.] / пер. с нем. О.Н. Трубачёвым. — М.: Прогресс, 1964. — Т. 4. — 1973. — 855 с. (с доп.)
11. Финансовый контроль: Учеб. пособие / Е. Ю. Грачева, Г. П. Толстопятенко, Е. А. Рыжкова. — М.: Издательский дом «Камерон», 2004. — 272 с.
12. Химичева Н. И. Финансовое право / Н. И. Химичева. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Юристъ, 2004. — 749 с.
13. Юхимчук А. Система фінансового контролю – з глибин історії до нинішніх днів / А. Юхимчук // Трибуна. — 1999. — № 1–2. — С. 29–30.
14. Эриашвили Н.Д. Финансовое право: Учебник для вузов / Н. Д. Эриашвили. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2000. — 606 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Татарова Тетяна Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічно-правових дисциплін Університету сучасних знань.

УДК 342.511.1(497.1)

СТАНОВЛЕННЯ СЕРБЬСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ПІСЛЯ БЕРЛІНСЬКОГО КОНГРЕСУ 1878 р.

Світлана ЧЕРНІК (Кропивницький)

У статті здійснено аналіз Берлінського трактату 1878 р., який закріпив за Сербією статус незалежної держави. Це дало можливість сербському народу розбудувати власну державність. Визначено стратегічний напрямок розвитку Сербського князівства та фактори, що впливали на цей процес.

Ключові слова: Сербія, Берлінський трактат, Османська імперія, державність, модернізація, задруга.

В статье осуществлен анализ Берлинского трактата 1878 г., который закрепил за Сербией статус независимого государства. Это позволило сербскому народу строить свою государственность. Определено стратегическое направление развития Сербского княжества и факторы, которые влияли на этот процесс.

Ключевые слова: Сербия, Берлинский трактат, Османская империя, государственность, модернизация, задруга.

In the article the analysis of the Berlin treatise of 1878, which assigned the status of the independent state to Serbia, is carried out. This document established the new Serbian border which caused ambiguous reaction in the Serbian society. Though, in comparison with other Balkan states, territorial acquisitions of the Serbian principality were rather considerable. It was established that to the conclusion of new contracts in the state, no changes in already existing commercial contracts should be brought. In the received territory Serbia acted as an assignee of Turkey under the power of which it was earlier. Additional commercial treaties with Austria-Hungary threatened preservation of sovereignty of Serbia and promoted establishment of economic dependence on other state.

Obtaining independence by Serbia and recognition it on the international scene gave an opportunity to the Serbian people to develop own statehood. The Serbian monarch Milan Obrenovich, trying to take the worthy place among monarchs of Western Europe, began the process of introduction of the western European institutions in the state mechanism of Serbia – modernization. However, his desire encountered resistance of the traditional Serbian society which did not understand the need of these changes, which were offered

and were violently entered.

The Serbian community (zadruga), which did not consider it necessary to change life in «microcosm», was the major limiting factor. Besides, the attempt of Milan Obrenovich to carry out modernization at any cost resulted in prevalence of foreign policy tasks over internal. Thereof in the country political and economic problems (ministerial leapfrog, financial crisis) were pointed. The Serbian people did not see any positive consequences of modernization that generated the increasing resistance, the set authoritarian regime.

Keywords: Serbia, Berlin treatise, Ottoman Empire, statehood, modernization, zadruga.

Постановка проблеми. По завершенню російсько-турецької війни 1877–1878 рр. було укладено Сан-Стефанський мирний договір, умови якого не задовольняли більшість його сторін. У зв'язку з цим, європейські держави ініціювали його перегляд на Берлінському конгресі в 1878 році. Результатом його роботи став підписаний країнами-учасницями Берлінський трактат, який надав можливість народам Балканського півострова отримати омріяну незалежність. У наслідок чого на карті Європи з'явилися молоді національні держави – Сербія, Чорногорія, Румунія, Болгарія. Зокрема, серби, котрі першими з усіх поневолених балканських народів розпочали збройну боротьбу проти Османської імперії за свою свободу, сподівалися на те, що вони, нарешті, здобули право на створення власної держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Оцінка Берлінського трактату 1878 року та його вплив на формування державності народів Балканського півострова стали об'єктом багатьох досліджень учених: В. Виноградова [2; 3], Я. Вишнякова [4], С. Данченко [5], А. Дибідур [6], Л. Кузьмичевої [7; 8], А. Михайлової [11; 12], А. Нарочницького [12; 13], Р. Селезньова [14], А. Шемякіна [15] та ін.

Так, у своїх працях В. Виноградов зазначав, що у Сербії Берлінський трактат сприйняли без захоплення й заговорили про «національну катастрофу» та руйнування мрії про перетворення князівства в балканський П'ємонт. Водночас здобуття незалежності сприяло становленню самостійної сербської держави, пошуку державних форм й шляхів соціального та політичного розвитку [1]. Академік А. Нарочницький вважав, що після Берлінського конгресу в Сербії посилювався австрійський економічний та політичний вплив, а підписаний документ заклав протиріччя між новими національними державами на Балканах через кордони, території зі змішаним населенням, вихід до моря тощо [3]. Таку думку підтримує й французький історик А. Дибідур. У своїй праці він доводить, що жодна із зацікавлених сторін не повернулася з конгресу без деякого невдоволення та нового зародка конфлікту [6]. Хоча дослідники не достатньо уваги приділяли аналізу норм Берлінського трактату 1878 р., що стосувалися міжнародного статусу Сербської держави.

Мета статті - аналіз статей Берлінського трактату 1878 р., які стосувалися долі Сербії, та визначення стратегічного напрямку розвитку її державності й факторів, що впливали на цей процес.

Виклад основного матеріалу. Берлінський трактат, підписаний 1 (13) липня 1878 року, став початком нового періоду в історії Сербії. Стаття 34 зазначеного документу проголошувала: «Сторони, що домовляються визнають незалежність Сербського князівства» [1, с.197]. Таким чином, нова національна держава, яка перебувала під владою Туреччини, була визнана самостійним суб'єктом міжнародного права. Це давало можливість владі Сербії суверенно проводити внутрішню та зовнішню політику, вступати у офіційні відносини з іншими державами. Перед молодю державою постало завдання визначення системи державного устрою та становлення її інститутів. Й в даному випадку, на переконання Я. Вишнякова, Захід та його цінності стали вирішальним фактором, що вплинув на подальшу долю Сербії [4, с.202].

Найбільші суперечки між учасниками конгресу точилися з приводу територій, які повинні були відійти до складу Сербського князівства. До початку зібрання європейських дипломатів серби сподівалися розділити з Чорногорією Боснію та Герцеговину й розпочати реалізацію програми об'єднання народу («Начертаніє» І. Гарашаніна). Хоча, на думку Л. Кузьмичевої, у ній не було продумано способи інкорпорації тих народів, які ні історично, ні етнічно, ні конфесійно не входили до сербського впливу, водночас проживали на територіях, які підлягали об'єднанню під зверхністю Сербії [8, с.153]. Нагадаємо, що Боснію та

Герцеговину після 1878 року окупувала Австро-Угорщина. Така ситуація призвела до ще більшого загострення ситуації на Балканах. У зв'язку з цим, стаття 36 Берлінського трактату 1878 р. встановлювала новий сербський кордон [1, с.198], який викликав неоднозначну реакцію у сербському суспільстві. Хоча, у порівнянні з іншими балканськими державами, територіальні надбання Сербії були досить значними: Нишський, Пиротський, Вранський та Топлицький округи.

Враховуючи рішення, прийняті на Берлінському конгресі, глава зовнішньополітичного відомства Сербії Й. Ристич домовився з головним уповноваженим австрійського уряду Д. Андраші про збільшення отриманих сербами земель, заплативши за це підкоренням Відню зовнішньої політики князівства. Однак, у статті 37 Берлінського трактату 1878 р. встановлювалося, що до укладання нових угод в Сербії ніяких змін в уже існуючих комерційних договорах не має відбутися. На території Сербії не повинно стягуватися мита з товарів, що перевозяться по її території [1, с.198]. Більшість дослідників вважають, що саме позиція Російської імперії на переговорах у Берліні щодо підтримки Болгарії, призвела до переорієнтування князя Сербії Мілана Обреновича на Австро-Угорщину. Проте, як вказує А.Л.Шемякін, князь не зміг вдало балансувати у відносинах з Віднем для забезпечення інтересів сербів, а повністю перейшов під його контроль. Така політика пояснюється наміром Мілана Обреновича за будь-яку ціну «втягнути» Сербію в Європу [15, с.182].

Відповідно до Берлінського трактату 1878 р. Сербія на отриманій території виступала правонаступником Туреччини, під владою якої раніше перебувала. Під правонаступництвом у міжнародному праві розуміють зміну однієї держави іншою у несенні відповідальності за міжнародні відносини відповідної території та у здійсненні існуючих до цього моменту прав та обов'язків [9, с.69]. Стаття 38 Берлінського трактату 1878 р. визначала, що Сербське князівство бере на себе зобов'язання Османської імперії у тій частині, прийнятих нею відносно Австро-Угорщини. Зокрема, щодо Товариства експлуатації залізниць Європейської Туреччини, яке має побудувати дороги на новоприєднаних територіях Сербії [1, с.199]. З метою уточнення відносин з Австро-Угорською імперією було укладено політико-торгову угоду, за якою серби зобов'язувалися побудувати за три роки залізницю від Белграда до нового сербського південного кордону. Дорога мала пройти через Валу на Ніш. Додатково укладався митний союз та досягалася домовленість про передачу у розпорядження Австрії землі на правому березі Дунаю між Текією й Кладовим. Таким чином, Сербія отримавши довгоочікувану незалежність, почала її фактично втрачати через невігідні умови підписаних договорів, які ставили сербів не лише в економічну, а й у політичну залежність від Австро-Угорщини.

Відмітимо, що на території незалежної Сербії проживали представники різних релігійних конфесій, що могло призвести до виникнення конфліктів. Важливим кроком у врегулюванні внутрішньополітичної ситуації в Сербії було забезпечення прав та свобод сербів. Відповідно до статті 35 Берлінського трактату 1878 р. релігійні вірування та віросповідання не можуть стати приводом для позбавлення або обмеження правоздатності особи, особливо щодо її громадянських і політичних прав, доступу до публічних посад, службових занять, на всій території Сербської держави. Свобода віросповідання й здійснення будь-якого богослужіння гарантується як сербським підданам, так й іноземцям [1, с.200].

Мусульмани, які володіли нерухомістю на приєднаних до Сербії територіях і хотіли обрати місце проживання за межами князівства, мали право зберегти своє нерухоме майно, яке могли віддати в оренду або передати право на його управління іншим особам. Створювалася Турецько-Сербська комісія, котра мала остаточно врегулювати в певний строк усі справи, що стосуються відчуження, експлуатації чи користування за рахунок Османської імперії майна, належного державі й релігійним установам (вакуф), а також вирішення питання приватних осіб, інтересів яких вони можуть торкатися. До укладення трактату між Туреччиною та Сербією, сербські піддані, які подорожували чи перебували в Османській імперії, користувалися правами згідно норм міжнародного права [1, с.200]. Зазначені норми мали врегулювати усі можливі

суперечності між різними етнічними та релігійними групами в Сербській державі.

Сербські війська були зобов'язані залишити у 15-денний термін з дня ратифікації Берлінського трактату 1878 р. території, не включені у нові кордони князівства. Війська Османської імперії у цей же строк повинні звільнити землі, які відійшли Сербії. Їм надавалося додатково 15 днів для очищення укріплених місць й вивозу звідти продовольчих і бойових запасів [1, с.200].

Слід відмітити, що текст Берлінського трактату 1878 р. мав бути схвалений державами, які його підписали, у чотириденний термін. Однак вони відмовилися прийняти колективну гарантію щодо реалізації у подальшому зазначеного правового документу. Встановлювалось, що кожній окремій державі надавалося право слідкувати за виконанням умов, які переважно стосувалися своєї країни. Окрім того, послы та консули могли у разі невиконання Туреччиною рішень конгресу пред'являти їй претензії [9]. Зазначена стаття Берлінського трактату 1878 р. розв'язала руки Порті, яка почала затягувати процес виконання документу. Все це давало підстави сумніватися у міцності того миру в Європі, який повинні були забезпечити дипломати на зібранні у Берліні 1878 року.

Визнання незалежності Сербії на міжнародному рівні поставило перед сербською владою та її політичними колами завдання щодо вибору подальшого шляху розвитку національної держави. Зазначимо, що, на думку Л.В.Кузьмичової, особливістю сербської державності у другій половині XIX ст. були умови, в яких вона формувалася. Сербська специфіка й визначала характер та темпи відтворення держави. Зокрема, мова йде про географічну проблему, яка полягала у тому, що відтворення сербської держави починалось та розвивалось на території, що не була історичним центром середньовічного державного утворення. Кордони Сербії чітко не визначалися та потребували уточнення. Наступна проблема – це генезис сербської нації, ускладнене включенням значної її частини до складу різних держав та політичних систем й різкою конфесійною диференціацією. Також у цей період досить гостро постала соціальна проблема, оскільки політична еліта князівства знаходилася на стадії формування, не існувало національного дворянства і середнього класу, не було досвіду адміністративно-бюрократичної діяльності. Інтелектуальна еліта сербів зосереджувалася поза межами князівства, в Австрії, та інтегрувалася до австро-угорської економічної та політичної систем [8, с.151–152].

Після Берлінського конгресу 1878 р. й до Першої світової війни вирішальним фактором у побудові та розвитку національної держави в Сербії стала модернізація, що мала форму наздоганяючої. По суті влада намагалася усіма способами адаптувати до сербських умов варіанти західноєвропейських суспільних інститутів. Утілити в життя ідеї лібералізму виявилось досить складно у зв'язку з особливостями ментальності сербського народу. Одна з дослідниць модернізаційних процесів в Сербії А. Михайлова доводить, що суспільство прагнуло до збереження архаїчних (патріархальних) порядків, національної самобутності. Це у свою чергу породжувало суперечності між прагненням відмежуватися від змін та необхідністю з ними рахуватися [11, с.189-190]. Однією із таких патріархальних інституцій була задруга – сербська община (декілька сімей, пов'язаних спорідненістю). На думку іншого науковця Р.Селезньова, не бажаючи поглинання своєї національної культури, серби ніби консервувалися у своєму «мікрокосмі», соціальним втіленням якого й стала задруга. Основні її принципи – неподільність власності, колективний спосіб виробництва, рівноправність усіх членів задруги – були не сумісними із процесами модернізації [14, с.55].

Аналізуючи сутність сербського монархізму, А.Шемякін приходять до висновку, що серби, отримавши можливість створити власну державу, звернулися до тієї традиційної форми суспільно-політичної організації, котра допомогла їм вижити в умовах поневолення Османською імперією – задруги. У зв'язку з цим, молоде балканське князівство сприймалося сербським народом як багатократно збільшена копія свого «мікрокосму». Монарх в такому випадку уявлявся главою задруги, щодо якого її члени також мали певні права, навіть до його

усунення. Проте модернізаційний процес призвів до кардинальних змін у відносинах між правителем та народом, що викликало відкритий опір населення, й, як наслідок, не розуміння і не сприйняття вестернізації [15, с.177-178].

Відмітимо, що навіть таке ставлення в сербському суспільстві до нововведень та ініціатив влади у підсумку призводило до конструктивних змін в еволюції сербської державності. Разом з тим, на кінець XIX ст. відбулося нагнітання суперечностей між європейськими цінностями та сербською ідентичністю, що потягло за собою політичну кризу та утвердження авторитарного правління. Модернізація в Сербії мала форсований, примусовий характер. Впровадження атрибутів політичної системи країн Західної Європи впливало на всі сфери політичного життя, хоча так і не призвело до їх повного наслідування. [10, с.9].

Іншим фактором, який впливав на розвиток Сербського князівства після Берлінського конгресу 1878 р., на переконання Л.В.Кузмичьової, стало очевидне переважання зовнішньополітичних задач над внутрішньополітичними. Це визначало й характер деформації процесів модернізації (вестернізації) в Сербії. У результаті чого, сербська державна модель була не стійкою та уразливою [8, с.153].

Висновки. Таким чином, міжнародний статус Сербії останньої чверті XIX ст. визначався Берлінським трактатом 1878 року. Сербська держава здобула очікувану незалежність від Османської імперії та стала самостійно проводити свою політику як суб'єкт міжнародного права. Однак територія, отримана Сербією, не задовольнила ні владу, ні народ, які сподівалися на зібрання всіх етнічних земель у межах однієї держави. Все це викликало загальне розчарування результатами Берлінського конгресу, на який поклали значні сподівання щодо мирного врегулювання Східного питання. Додаткові торгові угоди з Австро-Угорщиною поставили під загрозу збереження суверенітету Сербії й сприяли встановленню економічної залежності від іншої держави. Отримавши незалежність сербське суспільство постало перед проблемою вибору подальшого шляху розвитку державності. Сербський монарх Мілан Обренович, намагаючись посісти гідне місце серед монархів Західної Європи, розпочав процес впровадження західноєвропейських інституцій у державний механізм Сербії – модернізацію (вестернізацію). Проте його бажання зустріло опір традиційного сербського суспільства, яке не розуміло необхідності цих змін, що пропонувалися та насильно запроваджувалися. Основним стримуючим фактором була сербська община (задруга), котра не вважала за потрібно змінювати життя в своєму «мікрокосмі». Окрім того, намагання князя Мілана Обреновича за будь-яку ціну провести модернізацію, призвело до переважання зовнішньополітичних задач над внутрішніми. Внаслідок цього в країні загострилися політичні та економічні проблеми (міністерська чехарда, фінансова криза). Сербський народ не побачив позитивних наслідків від модернізації, що породжувало усе більший опір, встановленому авторитарному режиму. Такий розвиток подій певним чином ускладнював процес формування сербської державності в останній чверті XIX ст.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Берлинский трактат 1878 р. // Сборник договоров России с другими государствами. 1856-1917 / Под ред. Е. А. Адамова, сост. И. В. Козьменко. – М.: Государственное издательство политической литературы, 1952. – С.181–206.
2. Виноградов В.Н. Русско-турецкая война 1877-1878 годов и европейские державы / В.Н. Виноградов // Новая и новейшая история. – 2009. – №1. – С.127–143.
3. Виноградов В.Н. Русско-турецкая война 1877-1878 годов: военный триумф и драма умиротворения / В.Н. Виноградов // Новая и новейшая история. – 2007. – №6. – С.16–23.
4. Вишняков Я.В. Майский переворот 1903 г. и развитие сербской государственности / Я.В. Вишняков // Двести лет новой сербской государственности : К юбилею начала Первого сербского восстания 1804–1813 гг. / Отв. ред. В.К.Волков. – СПб. : Алетей, 2005. – С. 201–213.
5. Данченко С.И. Развитие сербской государственности и Россия, 1878 – 1903 гг. / С. И. Данченко ; Отв. редактор И. В. Чуркина ; Рос. акад. наук, Ин-т славяноведения и балканистики, Науч. центр общеславян. исслед. – М. : ИСБ, 1996. – 421 с.
6. Дебидур А. Дипломатическая история Европы :: От Венского до Берлинского конгресса (1814–1878) /

Перевод с французского, вступительная статья А. Л. Нарочницкого. – В 2 т. – М.: Государственное издательство иностранной литературы, 1947. – Том I. Священный союз. – 482 с.

7. Кузьмичева Л.В. Русско-турецкая война 1877-1878 гг. и Сербия / Л.В. Кузьмичева // Славянский альманах. – М., 1997. – С. 71–81.

8. Кузьмичева Л.В. Сербская государственная идея в 60-70-х гг. XIX в. (Проблема идеологического выбора) / Л.В. Кузьмичева // Двести лет новой сербской государственности: К юбилею начала Первого сербского восстания 1804–1813 гг. / Отв. ред. В.К.Волков. – СПб. : Алетей, 2005. – С.150–174.

9. Международное право. Учебник / Отв. ред.: Колосов Ю.М., Кузнецов В.И. – М.: Междунар. отношения, 1996. – 608 с.

10. Михайлова А.А. Политические и социально-экономические трансформации в Сербии в контексте модернизационных процессов в последней трети XIX – начале XX в. : автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата исторических наук : специальность 07.00.03 – Всеобщая история (новая и новейшая история) / Михайлова Алена Алексеевна ; [науч. рук. Кирьяков Юрий Сергеевич ; Урал. федер. ун-т им. первого Президента России Б. Н. Ельцина]. – Екатеринбург, 2014. – 28 с.

11. Михайлова А.А. Формирование национальной элиты как движущий фактор модернизационных процессов в Сербии XIX в. / А.А.Михайлова // Известия УрГУ. – 2012. – №1. – С. 189–198.

12. Нарочницкий А.Л. Балканский кризис 1875-1878 гг. и великие державы / А.Л.Нарочницкий // Вопросы истории. – 1976. – №11. – С.32–53.

13. Нарочницкий А.Л. Берлинский конгресс, Россия и южные славяне / А.Л.Нарочницкий // Новая и новейшая история. – 1979. – №2. – С.72–84.

14. Селезнев Р.С. Задруга и вестернизация: сербская община в условиях догоняющей модернизации (вторая половина XIX – начало XX вв.) / Р.С. Селезнев // Вестник КемГУ. История. – 2013 – № 2 (542) – Т. 1. – С.55–60.

15. Шемякин А.Л. Народ и власть в независимой Сербии / А.Л. Шемякин // Двести лет новой сербской государственности: К юбилею начала Первого сербского восстания 1804–1813 гг. / Отв. ред. В.К.Волков. – СПб. : Алетей, 2005. – С.175–200.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Чернік Світлана Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

УДК 341.01

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ ПИТАНЬ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЮРИСДИКЦІЙНИХ ОРГАНІВ

Олександр ЧУМАК (Кропивницький)

У статті досліджується досвід діяльності органів примусового виконання судових рішень різних держав світу та специфіка виконавчого провадження.

Наголошено, що наслідком незалежності органів примусового виконання судових рішень є оперативність виконавчого провадження. Найкращі результати в такій практиці демонструє Швеція, в якій найвищі показники оперативності виконавчого провадження по Європі були досягнуті завдяки створенню виконавчого агентства, що не підпорядковане судовій владі та є незалежним органом виконавчої влади. Саме така модель функціонування органу примусового виконання судових рішень, що фактично не має аналогів в Європі, є найбільш вдалою для запозичення нашою правовою системою.

Ключові слова: виконавче провадження, судовий виконавець, судові рішення.

В статті исследуется опыт деятельности органов принудительного исполнения судебные решений разных стран мира и специфика исполнительного производства.

Отмечено, что следствием независимости органов принудительного исполнения судебные решения является оперативность исполнительного производства. Лучшие результаты в такой практике демонстрирует Швеция, в которой высокие показатели оперативности исполнительного производства по Европе были достигнуты благодаря созданию исполнительного агентства, не подчинено судебной власти и является независимым органом исполнительной власти. Именно такая модель функционирования органа принудительного исполнения судебные решения, фактически не имеет аналогов в Европе, является наиболее удачной для заимствования нашей правовой системы.

Ключевые слова: исполнительное производство, судебный исполнитель, судебные решения.

In the article experience of the activity of bodies of compulsory execution of judicial solutions of different countries of the world and specifics of executive production are investigated.